

COMUNICACIÓ AL CONSELL VALENCIÀ DE CULTURA DE L'ASSOCIACIÓ D'ESCRITORS EN LLENGUA VALENCIANA

1. Una qüestió prèvia: un pacte d'us
2. El tema a debatre: la llengua valenciana
3. El nom de la llengua: llengua valenciana
4. ¿Qué podem debatre i consensuar?
5. ¿Quin organisme ha de dictaminar en matèria llingüística?

1. Una qüestió prèvia: un pacte d'us

Abans d'entrar a plantejar la postura de l'Associació d'Escriptors en Llengua Valenciana sobre la llengua valenciana, el debat llingüístic i el consens, a petició del *Consell Valencià de Cultura*, creem necessari que s'ha de tractar un tema en el que totes les entitats consultades estarem d'acort i que s'oblida o deixa al marge, com és el de l'us de la llengua.

De ben poc servirà un pacte llingüístic si no va acompanyat prèviament d'un compromís de les institucions públiques, grups polítics i col·lectius socials i culturals, d'utilitzar de forma decidida el valencià en tots els àmbits i a tots els nivells.

Quinze anys d'Estatut d'Autonomia, la Llei de Creació de RTVV, la Llei d'Us i Ensenyança del Valencià i inclús l'incorporació del valencià al sistema educatiu, es venen mostrant insuficients per a frenar el procés de castellanisació de la societat valenciana i invertir el procés, expandint el coneixement i us real del valencià, per lo que cal un compromís d'us que faça possible que les lleis servixquen realment per a lo que foren pensades.

Totes les entitats consultades pel *Consell Valencià de Cultura*, des dels seus distints plantejaments llingüístics, han demostrat des de fa temps el seu compromís d'utilitzar i expandir l'us del valencià, pero són les institucions públiques i els diferents partits polítics que les gestionen, segons la voluntat popular expressada cada quatre anys, els que, en correspondència a l'esforç que les entitats culturals han de realitzar per a plegar a un consens llingüístic, han de manifestar i comprometre's a usar el valencià en tots els àmbits i a desenvolupar, al cent per cent, les lleis que foren fetes per a assegurar el coneixement, l'us i la promoció del valencià, potenciant des de les institucions tota aquella activitat que utilise el valencià com a mig d'expressió o aquella acció que fomenta el seu coneixement, us o prestigi.

2. El tema a debatre: la llengua valenciana

L'Associació d'Escriptors en Llengua Valenciana accepta l'invitació del C.V.C. perquè en ella s'afirma tàcitament que el debat és sobre la llengua valenciana, és dir, sobre la llengua pròpia i històrica dels valencians, que no és una altra que el valencià i que este és considerat com a llengua, no com un simple dialecte o varietat llingüística de cap altra llengua a la que s'ha de supeditar o sotmetre en la seua gramàtica o ortografia.

La llengua valenciana és la nostra llengua i nosatres, els valencians, els que l'utilisem, mantenim viva i difonem, som els únics que podem decidir sobre ella.

L'Associació d'Escriptors en Llengua Valenciana, sempre que parlem de llengua valenciana sense dependències, estem disposats i capacitats per a dialogar.

3. El nom de la llengua: llengua valenciana

Com a conseqüència del punt anterior, no podem qüestionar quin és el nom de la nostra llengua; la tradició clàssica des dels orígens denominà a la nostra llengua com a "llengua valenciana", la tradició popular des de sempre denominà i denomina a la nostra llengua com a "valencià" i l'Estatut d'Autonomia i la Llei d'Us i Ensenyança del Valencià fixaren i consensuaren la denominació de la llengua: "idioma valencià", "llengua valenciana" o simplement "valencià". No considerem convenient ni acceptable qüestionar mes el nom de la llengua valenciana.

4. ¿Qué podem debatre i consensuar?

L'ortografia i llengua estandard que intenten oficialisar la majoria d'institucions, ni és oficial ni ha segut consensuada, per lo que ha col·laborat a crear el conflicte. L'acort ortogràfic de 1932 hui no resol el problema.

La llengua valenciana per la seua evolució peculiar, per tradició clàssica, per diversos factors històrics i per ser una llengua viva i d'us entre valencians durant segles ha evolucionat i ha anat configurant-se d'una manera específica, per lo que hui en dia te unes característiques pròpies, específiques i diferenciades que no únicament s'han de respectar i fomentar, sino que s'han d'alçar a la categoria de norma, com fan totes les llengües, fent norma les seues peculiaritats mes genuïnes i distintives.

La fonètica valenciana, el lèxic valencià, la morfologia verbal i nominal o la sintaxis valenciana de hui, posem per cas, no poden modificar-se; en cas contrari alterariem de manera artificial i artificiosa la seua gramàtica i fisonomia, a la que ha aplegat en el pas dels segles, i per un altre costat els parlants que han mantingut viva la llengua podrien acabar no identificant-se en el model de llengua resultant, lo que pot trencar la seua fidelitat a la llengua o aplegar a considerar vulgar la seua forma de parlar, el seu valencià, fet que no beneficia gens a la seua recuperació social i dignificació

Modificar, manipular o forçar la flexió verbal o la formació del plural, per eixemple, per a fer-la convergent i coincident en el català; eliminar les característiques peculiars del valencià, quan estes diferixen del català; utilisar exclusivament vocables que en valencià són locals o dialectals, quan estos coincidixen en els catalans, oblidant i desterrant de la llengua estandard les formes generals valencianes per ser diferents a les catalanes; introduir arcaïsmes innecessaris; substituir els castellanismes lèxics o sintàctics per les formes catalanes i no per les valencianes; modificar la fonètica introduint o eliminant fonemes, etc., no és necessari ni acceptable des del punt de vista científic i mostra una manipulació tendenciosa de la llengua que de cap manera és justificable i que els valencians no hem acceptat.

La llengua és com és, podem intentar eliminar els castellanismes i vulgarismes que te, com a conseqüència de ser una llengua que durant segles ha estat al marge de l'oficialitat i l'ensenyança, marginada i desprestigiada, pero no podem canviar-la en la seua essència, molts segles, tant d'èpoques glorioses com d'història adversa l'han feta aixina, i els parlants no accepten manipulacions dràstiques i repentines en esta qüestió; per un altre costat si estes

manipulacions van encaminades a una convergència en el català, els valencians, com s'ha demostrat i per mil raons que no cal ací discutir, han dit, hem dit, no.

5. ¿Quin organisme ha de dictaminar en matèria llingüística?

La Llei de creació del *Consell Valencià de Cultura* no li atribuïx la funció específica de dictaminar en matèria llingüística, els seus dictamens són de caràcter consultiu i no vinculants, ademés els seus membres són proposats per partits polítics, no per institucions acadèmiques, els consellers vaquen, molts d'ells no tenen una formació filològica i alguns inclús ni escriuen ni parlen en valencià.

Per tot açò no pot ser el *Consell Valencià de Cultura* l'organisme que dictamine en matèria llingüística

L'Universitat, o per a ser mes exactes els departaments de Filologia valenciana de les universitats, agrupats en l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, tampoc te la funció de dictaminar en estes qüestions, i de fet en el castellà, català, gallec, francès, italià etc. no són les universitats les que dictaminen en matèria llingüística; estes llengües contenen acadèmies o instituts no universitaris que tenen esta funció

La llengua no és una qüestió exclusivament de filòlegs; els poetes, novelistes, dramaturcs, periodistes, historiadors, científics, etc., també utilisen i enriqüen des de la seua àrea concreta la llengua, i estos no formen part dels departaments de Filologia valenciana, per lo que queden exclosos; la *Real Acadèmia Espanyola* ho sap molt be i en el seu sí ha donat cabuda a acadèmics que no són filòlegs pero que utilisen i treballen la llengua des de diferents disciplines (Meges, Catedràtics de Dret, Filòsofs, Ingeniers, Bioquímics, Naturalistes, Antropòlegs..).

La *Real Acadèmia de Cultura Valenciana* fon creada per la Diputació de València i l'Ajuntament de València en 1915 en el nom de *Centre de Cultura Valenciana*; en 1907 es creava de la mateixa manera per la Diputació de Barcelona l'Institut d'Estudis Catalans. L'Institut d'Estudis Catalans encarregà a l'ingenier químic Pompeu Fabra l'ortografia catalana i el *Centre de Cultura Valenciana* li encarregà la qüestió normativa valenciana al filòlec Lluís Fullana i Mira.

Lluís Fullana signà en 1932 les Normes Ortogràfiques del 32 o Castelló, pero en 1933 edità la seua *Ortografia Valenciana* i no va seguir les de Castelló, com hui no les seguixen Lo Rat Penat o La Real Acadèmia de Cultura Valenciana, que també les signaren en aquell moment.

Cal dir que per acort pres en Junta General Extraordinària en 1978, el *Centre de Cultura Valenciana* passà a denominar-se *Acadèmia de Cultura Valenciana*, acort aprovat per la Diputació de València, i el huit de març de 1991 el rei Joan Carles I li otorgà el títol de Real Acadèmia

La *Real Acadèmia de Cultura Valenciana* forma part de la C.E.C.E.L., que està integrada en el *Consejo Superior de Investigaciones Científicas*; han segut membres seus les mes destacades personalitats del món de la ciència i la cultura valenciana d'este segle. Des dels seus orígens i abans que qualsevol entitat o Universitat, s'encarregà de la codificació de la llengua valenciana, posant la qüestió ortogràfica en mans del filòlec Lluís Fullana.

La *Real Acadèmia de Cultura Valenciana* conta en diferents seccions que tracten els distints aspectes de la cultura valenciana, prova d'açò són les numerosíssimes publicacions i els seus anals que conserva la seua amplíssima biblioteca. La Secció *de Llengua i Lliteratura* d'esta Real Acadèmia, formada en sa majoria per filòlegs i llingüistes, partint de les Normes del 32 o Castelló i de l'Ortografia de Lluís Fullana, elaborà en 1979 l'Ortografia de la Llengua Valenciana, normes ortogràfiques conegudes per les Normes de l'Acadèmia o d'El Puig, puix en un acte oficial en El Puig numerosos escriptors i intel·lectuals les acceptaren.

Esta Ortografia de la Real Acadèmia és l'única que ha contat en un reconeiximent oficial, puix foren oficialisades per la *Comissió Mixta de Bilingüisme* i publicades per la *Secretaria General Tècnica* de la Conselleria d'educació del Consell Valencià, també s'utilisaren en la documentació oficial i en els primers llibres de text per a l'ensenyança del valencià, en elles s'editava el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana i en elles s'edità en el D.O.G.V., per primera volta el 15-2-1982, l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana.

La nostra opinió és que la *Real Acadèmia de Cultura Valenciana*, per la seua història, estructura i funcionament, és l'organisme idòneu per a que el Govern Valencià deposite en ella la competència en matèria llingüística i que ella dictara, com fan les atres acadèmies del món, la normativa ortogràfica i gramatical de la llengua valenciana.